

Głos Kościoła

We wszystkich kościołach odczytany został niedawno komunikat z 225 Konferencji Plenarnej Episkopatu Polski. Biskupi zajęli się w nim między innymi sytuacją społeczną w Polsce, formułując postulaty, których spełnienie jest konieczne dla powstrzymania pogłębiania się kryzysu w naszym kraju. Biskupi piszą: "W świetle katolickiej nauki społecznej niezbędne jest istotne rozszerzenie roli sektora prywatnego w gospodarce narodowej z zagwarantowaniem mu w sferze ustawowej, z konstytucją włącznie, oraz w sferze ekonomicznej trwałości i równości z innymi sektorami." (...). Potrzebne jest m.in. rozszerzenie indywidualnej działalności gospodarczej, autentyczne "uspójdziałczenie" sektora spółdzielczego, zapewnienie samorządom terytorialnym własnej bazy gospodarczej, odrzucenie kryteriów politycznych przy doborze kadr kierowniczych! (...). Niezbędnym staje się przeprowadzenie szerokiej reformy upodmiotowujących społeczeństwo przez umożliwienie powstawania niezależnych stowarzyszeń społecznych i przedstawicielstw pracowniczych."

Po przedstawieniu tych postulatów biskupi stwierdzają:

"Od wielu miesięcy nie brak oficjalnych zapowiedzi poszerzenia strefy dla tych wszystkich niezbędnych inicjatyw. Niepokój jednak budzi fakt, że zapowiedzi te wciąż pozostają w sferze deklaracji i dyskusji. (...) Czas nagli. Jedynie czyny mogą przekonać społeczeństwo o rzeczywistej woli reform w życiu gospodarczym, społecznym i politycznym. Bez nich grozi niebezpieczeństwo pogłębiania się kryzysu w naszym kraju."

Jest to kolejna - tym razem szczególnie zdecydowana i jednoznaczna - wypowiedź polskiego Kościoła na temat sytuacji w kraju, wskazująca kierunek niezbędnych, rzeczywistych reform gospodarczych i politycznych.

MANIFESTACJA STUDENTÓW W LUBLINIE

7 marca o godz. 14 na placu przed rektoratem UMCS w Lublinie odbyła się manifestacja studentów w 20-tą rocznicę wydarzeń Marca 1968. O miejscu i terminie demonstracji społecznej akademicka została poinformowana przy pomocy ulotek. 7 III rano SB zatrzymała profilaktycznie studenta KUL-u Dariusza Wójcika (członka Rady Programowej KPN).

Na placu zebrało się ok. 600 osób. Byli to przede wszystkim studenci KUL-u, którzy przybyli zwartą grupą z transparentami. Przedstawiciel studentów odczytał oświadczenie:

W marcu 1968r. środowisko studenckie Polski wyraziło swój protest przeciw traktowaniu życia społecznego i kulturalnego nie zgodzącego się z systemem polityczno-ustrojowym PRL-u.

Protest studentów polskich spotkał się z bardzo brutalną akcją milicji, siłą bezpieczeństwa i ORMO, natomiast PZPR wykorzystala wystąpienie studentów do walk frakcyjnych wewnątrz partii.

W postulatach studenci domagali się:

- ograniczenia roli cenzury prewencyjnej,
- respektowania praw obywatelskich,
- swobody zrzeszania się,
- zniesienia przepisów stających się zarządzeniem represji.

Niestety, mimo bardzo żywiołowych demonstracji w większości ośrodków akademickich, studenci nie uzyskali poparcia robotników i w związku z osamotnieniem ich protest nie odniósł żadnych sukcesów.

Postulaty studenckie pozostają aktualne również dzisiaj. Nauczni doświadczeni Marcem 68, Sierpnia 80 (po którym przez 16 miesięcy prowadziliśmy jawną działalność w N7) oraz sześciolletnim okresem podziemnej działalności po 13 III 1981, wspólnie z robotnikami - ich niezależnym związkami NSZZ "Solidarność" oraz ze wszystkimi ludźmi, dla których wolność i niepodległość państwa polskiego jest wyznacznikiem ich działalności, żądamy:

- wolności nauki,
- autonomii uczelni,
- zmiany ustawy o szkolnictwie wyższym,
- prawa do swobodnego zrzeszania się w niezależnych organizacjach.

Lublin 7 III 1988r.

MK NZS

Zebrani zamierzali przejść Krakowem Przedmieście do Pl. L. Łewskiego, ale pod "Unia" zostali zatrzymani przez ZOMO. Rozhodzących się studentów legitymowano i spisywano. Zatrzymano dwóch studentów KUL-u: Jerzego Oleszaka i Lecha Trzeźniakowskiego.

o rejestrację "Solidarność"

4 III pracownicy Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego powołali Komitet Założycielski NSZZ "Solidarność" Pracowników KUL. W skład Komitetu weszli: prof. Jerzy Strojnowski, doc. Adam Biela, doc. Krystyna Stańczak, dr Ewa Barańska, dr Wojciech Chudy, dr Tomasz Ożóg, mgr Marek Gajewski, mgr Waldemar Dązila, mgr Janina Gawrysiak, mgr Michał Grypiński, mgr Aleksandra Gaża, mgr Dariusz Dudek, mgrysztof Gęzura, mgr Anna Mańko, mgr Andrzej Peciak, mgr Anna Trakalska, mgr Grzegorz Wokczyński, mgr Alina Rymko. Dotychczas akces do związku zgłosiło 150 osób. Jest to czwarty Komitet Założycielski w naszym regionie.

2 III przed Sądem Najwyższym odbyła się rozprawa rewizyjna o rejestrację NSZZ "S" Przedsiębiorstwa Robotników Górniczych w Łęcznej. Obecnych było ponad 150 osób, które gorąco oklaskiwały przemówienie m. in. prof. Andrzeja Jędrzejewskiego. Sędzia SN Szymańska odroczyła rozprawę na 15 III. Jest to pierwszy przypadek odroczenia rozprawy dotychczas Sąd Najwyższy odmawiał rejestracji na każdym posiedzeniu. Po posiedzeniu na korytarzu Sądu odbyła się mała demonstracja ("Nie ma wolności bez 'S'", "Zwyciężymy, zwyciężymy!").

W poprzednim numerze napisaliśmy, że 2 III Sąd Najwyższy odmówił rejestracji "S" Spółdzielni Robotników-Instalacyjnych w Lublinie. Błął zamieszany wypracowanie z tej rozprawy, zaczerpnięte z "KOS" nr 2.

Nawiązując do skierowanego przez pracowników Uniwersytetu Warszawskiego do Rady Państwa wniosku o umocnienie zakazu działania w zakładzie pracy więcej niż jednej organizacji związkowej męczas Wiesława Adam - pełnomocnik związkowców zaproponował zawieszenie postępowania rejestracyjnego do czasu podjęcia przez Radę Państwa uchwały przywracającej pluralizm.

Liczenie przybyła publiczność z aplauzem przyjęła słowa przedstawiciela KZ Stanisława Pietruszewskiego: "Prosimy Sąd Najwyższy o wspomnienie. Żyjemy w jednym państwie, wspólnie odpowiadamy za byt, prowolę, za słowo mówione. Istniejące związki nie spekulują z teorią, naruszają statut. Zdecydowana większość robotników w naszym związku jest tylko 20% jest za utworzeniem związku "Solidarność". Jesteśmy organizatorami z własnej woli, taką widzimy potrzebę. Człowiek jest stworzony do wolności. Nie idziemy burzyć tego, co dobre, ale walczyć to, co jest złe. Zwracamy się do Sądu Najwyższego o pomoc." Jeszcze większe emocje wywołał przewodniczący KZ wołając wprost: "Proszę dla ludzi o NSZZ 'S'!"

Sędzia Stypułkowska stwierdziła, że w nagłośnioną uwagę wysłuchała argumentów przedstawicieli Komitetu założycielskiego; powinni oni jednak podać adres pod innym adresem; prawo uchwała Sejm, kwoty za siedzibę na Wiojskiej, a tu jest Ogrodowa i nie ma podwórka; rozkaz uczyń; SN ma obowiązek stosować się do uchwały związkowej.

Po rozprawie na cały gmach na Leszale rozległo się skandowanie: "Solidarność! Solidarność!" i "Nie ma wolności bez 'Solidarność'!".

Komunikat KKW

1. W dniu 3 III 1988r. odbyło się posiedzenie Krajowej Komisji Wykonawczej NSZZ "Solidarność". W trakcie omawiania sytuacji w kraju KKW z zaniepokojeniem wysłuchała informacji o represjach, które dotknęły studentów manifestujących w dwudziestą rocznicę Marca 1968r. Kilka osób zostało ciężko pobitych w szpitalu. Postępyła się więc sytuacja narodziła 10 lat, co zadaje ostateczny krąg oświadczenia władz o zmianie oceny haniebnych zdarzeń z 1968r. Dowodem na postępienie się tendencji represyjnych jest również skazanie na dwa miesiące bezwzględnej aresztu Waldemara Frydrycha z Wrocławia za zorganizowanie happeningu.

2. Omówiono sprawy organizacyjne. W związku z pojawiającymi się nieporozumieniami KKW publikuje poniżej swój aktualny pełny skład.

Lech Wokczyński - przewodniczący NSZZ "S"
Zbigniew Bujak, Jerzy Działowski, Wiesław Praszniak, Stefan Jurczak, Bogdan Jan, Andrzej Milczonowski, Janusz Kozłowski, Antoni Stadkowski, Antoni Tokarczak, Stanisław Kogut

15 III 1988r.

KOMITET SKRZYWDZONYCH ROLNIKÓW

30 I br. powstał w Lublinie Komitet Założycielski Ogólnokrajowego Komitetu Skrzywdzonych Rolników. W jego skład wchodzi rolnicy w wieku powyżej 60 lat. Jako jeden z głównych celów Komitet postawił sobie walkę o zmianę krzywdzącej ustawy emerytalnej. Wystosował w tej sprawie apel do chłopów i wystosował skargę do Trybunału Konstytucyjnego, którą zamieszczamy poniżej.

PETYCJA

My niżej podpisani - rolnicy polscy zwracamy się z wnioskiem, aby Trybunał Konstytucyjny, na podstawie przyznanych ustawowo uprawnień, z własnej inicjatywy, po dogłębnym przeanalizowaniu podanych argumentów wszczął postępowanie w celu ustalenia niezgodności z Konstytucją PRL przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982r. o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin (Dz. Ustaw Nr 40, poz. 268), tj. art. 15 ust. 1 pkt 4; art. 16 ust. 1 pkt 4.

UZASADNIENIE

Ubezpieczeniem społecznym objęte są zasadniczo wszystkie grupy społeczne w Polsce. Wszystkie te grupy prawo do emerytury i renty nabywają jedynie w oparciu o wieloletnie opłacanie składek ubezpieczeniowych. Warunkiem uzyskania świadczeń emerytalno-rentowych jest osiągnięcie odpowiedniego wieku, okresu zatrudnienia, a w przypadku renty - zły stan zdrowia. Na takich zasadach prawo do emerytury lub renty uzyskują także i te grupy społeczne, które swoją egzystencję budują w oparciu o działalność gospodarczą prowadzoną na własny rachunek i w oparciu o własny warsztat pracy, a więc: adwokaci, agenci, chałupnicy, twórcy, rzemieślnicy.

Żadna z tych grup, by uzyskać prawo do emerytury lub renty nie zostaje ustawowo zmuszona do nieodpłatnego wyzbycia się swego warsztatu pracy, będącego dorobkiem ciężkiej pracy całego życia.

Wyjątkiem w tym zakresie są przepisy art. 15 ust. 1 pkt 4 oraz art. 16 ust. 1 pkt 4 przedmiotowej ustawy, które bezwzględnie uzależniają uzyskanie prawa do emerytury lub renty przez rolników od przekazania majątku (gospodarstwa rolnego) nieodpłatnie następcy lub państwu.

Powyższe przepisy pozostają zatem w rażącej sprzeczności z art. 67 ust. 2 Konstytucji PRL, stanowiącym zasady równości obywateli wobec prawa, bez względu na "...urodzenie, wykształcenie, zawód...", pochodzenie i położenie społeczne".

Powyższe przepisy pozostają także w rażącej sprzeczności z art. 15 pkt 3 Konstytucji PRL, gwarantującym trwałość indywidualnych gospodarstw rolnych i ustanawiającym opiekę państwa nad indywidualnymi gospodarstwami rolnymi pracujących chłopów.

Obowiązek nieodpłatnego przekazania gospodarstwa rolnego następcy lub państwu analizować należy poprzez aspekt przyznanego społecznemu poczuciu wsi polskiej. Przepis ten przyjmowany jest jako próba podważenia tzw. "zapisu chłopskiego" w Konstytucji, który świadczyć miał o ostatnich latach o kierunku polityki władz państwa wobec chłopów i całego rolnictwa.

Kwestionowane przepisy ustawy niezgodne są także z art. 5 pkt 6 Konstytucji PRL, w którym państwo jako jeden z głównych celów swej polityki zakłada stwarzanie warunków stopniowego wzrostu dobrobytu i stopniowego zacierania różnic między miastem a wsią, między pracą fizyczną a umysłową. Dyskryminujące warunki uzyskania emerytury i renty przez rolników w stosunku w stosunku do innych grup społecznych nie tylko nie zacierają, ale stwarzają dodatkowe różnice między miastem a wsią, w sytuacji i tak już istniejących niekorzystnych dysproporcji w warunkach życia społecznego, kulturalnego i ekonomicznego chłopów polskich.

Wskazywamy, że petycja nasza zostanie wnikliwie rozpatrzona, a o wyniku postępowania Trybunał Konstytucyjny poinformuje wszystkich polskich rolników.

PETYCJA STUDENTÓW KUL

do Rady Najwyższej ZSRR.

W związku ze skazaniem na karę śmierci z powodu wydania przez Kłama-Acie w 1987r. studenta Ryskulbekowa, społeczność akademicka KUL domaga się jego ułaskawienia i zwolnienia. Zwracamy się także o zwolnienie innych aresztowanych i skazanych studentów w ZSRR.

Wskazujemy na Faktów Praw Oczkowskiego ONZ oraz Faktów Praw Politycznych i Obywatelskich każdy człowiek ma prawo do wyrażania swoich poglądów bez obawy stosowania względem niego represji. Wyroki, które spadły w sprawach skazanych studentów uważamy za wysoce nieetyczne i sprzeczne z wyżej wymienionymi faktami.

Jako studenci mamy moralne prawo do upominania się o członków międzynarodowej wspólnoty akademickiej. Lublin, 26 II 88 Studenci KUL (440 podpisów)

Powyższą petycję przedstawiciel Samorządu Studentów wręczyli przedstawicielowi ambasady radzieckiej, który 26 II, na zaproszenie Kolegium Naukowego Ekonomistów, mówił na KUL-u o ekonomicznych aspektach "pierestrojki".

Z REGIONU

+++ Kolegium do spraw Wykroczeń przy Województwie Lubelskim zatwierdziło 23 II wyrok pierwszej instancji skazujący Henryka Komzę za manifestację przed referendum na grzywnę 40 tys. zł (patrz "I" 147, 149).

+++ Komitet Założycielski NSZZ "S" przy lubelskim MPK wystosował petycję do dyrekcji, w której domaga się zwiększenia rekompensat za podwyżki cen do 15 tys. zł i rozwiązania paru innych problemów socjalno-bytowych. W przypadku niespełnienia żądań ma być podjęta akcja protestacyjna.

+++ Nie ustają szykany wobec Zbigniewa Grucy z Łęcznej, który w grudniu 1986r. został ukarany konfiskatą "malucha" za przewożenie nim kilku egzemplarzy gazetki. Najpierw Gruca (mieszkający w Łęcznej i pracujący w tutejszym Zakładzie Robót Górniczych) został przeniesiony służbowo do filii w Lublinie, gdzie otrzymał gorzej płatną pracę i dokąd musiał codziennie dojeżdżać. Po podpisaniu wniosku o rejestrację zakładowej "S" spotkało go kolejne przeniesienie, tym razem do Chełma, z jeszcze niższymi poborami.

+++ W Lublinie zebrano już 600 podpisów lekarzy i pielęgniarzek pod zainicjowanym przez paockie środowisko medyczne protestem Krajowej Komisji Szuszy Zdrowia NSZZ "S" oraz Społecznej Komisji Zdrowia. Przewodniczącym niezadowolony w służbie zdrowia jest zarówno wagiłona sytuacja lecznictwa, jak i rażąco niskie zarobki personelu.

+++ KORESPONDENCJA Z FSC

W lutym odbywały się na wydziałach zebrania wyborcze do zw. zawodowych. Wybrani zostali, wbrew statutowi, przewodniczący z dwóch poprzednich kadencji. Przewodniczącym fabrycznym został po raz trzeci tow. Ścirka.

Na zebraniach wyborczych tow. Ścirka zapewniał, że związek zawodowy pracowników FSC wywalczył dla załogi dodatek osłonowy w wysokości 4800 zł (pona! ogólny 6000 zł). W dniu wypłaty okazało się, że nie tylko nie ma owego dodatkowego dodatku, ale jeszcze z sumy 6000 potrącono w wypadku urlopu lub choroby. Wzburzeni robotnicy zaczęli dzwonić do "rachuby" i dyrekcji, upominając się o potrącone kwoty. Po licznych telefonach dyrekcja przyznała robotnikom rację i kazała sporządzić dodatkową, wyrównawczą listę.

Następnym problemem jest obliczany przez tow. Ścirkę dodatek 4800 zł. Czy w tej sprawie starczy również tylko telefony?

+++ Otrzymaliśmy także dwa listy z FET Kraśnik. Korespondenci piszą, że fabryka jest w krajowej oczekówce, jeśli idzie o stopień związkowienia. Dyrektor Żarkowski osiągnął to przez podważenie załogi przy pomocy różnych "ochłapów". Awanse, odznaczenia, premie, wczasy, sanatoria - a co najważniejsze mieszkania zakładowe (taki przydział to praktycznie jedyna szansa na otrzymanie mieszkania w Kraśniku) są przydzielane tylko związkowcom. Trudno się dziwić, że w warunkach takiego terroru ludzie wstępują do związków - piszą nam korespondenci. (My jednak odrobnie się dziwimy. A może by wziął przykład z dziesiątek zakładów w Polsce, w których zakładają "Solidarność"?). Dzielimy się listy, prosimy o dalsze, bardziej szczegółowe informacje z zakładu i z miasta.

+++ I i 2 III uczestnicy Ruchu "Wolność i Pokój" wspólnie z KPN rozkleili na terenie Lublina kilkadziesiąt plakatów informujących o więzieniach za odmowę służby wojskowej lub złożenia przysięgi.

+++ Ostatnio dotarły do nas z regionu: "Goniec" nr 1 (jest to nowe pismo, wydawane przez Konfederację Polskich Niepodległych Obszar IV), "Solidarność Nauczycielska" nr 68 (z lutego), "Biul. Inf. Kolejarzy" nr 24 (z marca), "Inf. Ziemi Zamojskiej" nr 45 (7 II) i 44 (23 II) i "Gazeta" nr 21 (20 I) i 22 (25 II).

NA CZAS REKOLEKCJI

Oburza cię nieuczciwość, to nie rozkładaj rak, ale rąbnij pięścią w stół i zaprotestuj; nie zgadzasz się z tym, co ci mówią, to nie rob ulizanej miny, ale powiedz, co o tym myślisz; widzisz brak szczerości, to nie uśmiechaj się ironicznie, ale wygarnij prosto w oczy, komu należy: koleżce, kierownikowi, biskupowi. Przypuszczasz, że nie będą zachwyceni i spotkają cię z tego powodu jakieś przykrości? Chyba się nie mylisz. Nie zrobisz tego? Wolno ci. Tylko nazwij taką postawę po imieniu i powiedz sobie, że to jest tchórzostwo, a nie doszukuj się w tym miłości chrześcijańskiej.

ks. M. Maliński

(z książki "Modlitwa na każdy dzień")

TER KWITUJE: Krasnoludki-2,4+2,4, Bateria-0,4, Oporniki-2, Apis-3, BK-1,6, BK-3,6, RJ-papier, Jole-0,5, Świątko-2+2, Jan Niechodziej-2. NA FUNDUSZ ANTYREPRYSYJNY: Zbigniew-1. FIS dziękuję Andrzejowi Świdnickiemu za 12. Kilo daktylu za 200.

153 DRUK: Drukarnia im. Waldeзара Frydrycha ("Majora")